

Emberi Erőforrás Menedzsment

Girasek Edmond
girasek@emk.sote.hu

SEMMELWEIS EGYETEM
EGÉSZSÉGÜGYI
MENEDZSERKÉPZŐ
KÖZPONT

1. Emberi erőforrás
2. Emberi erőforrás menedzsment
3. Emberi erőforrás probléma
4. Ki foglalkozik ezzel?
5. Kinek a dolga lenne optimálisan?
6. Mikor jó egy munkahely/ Mi a legfontosabb – nekem ?

- *Emberi erőforrás:*
  - a (szervezetben) dolgozó emberek, munkavállalók összessége
- *EEM:*
  - az emberi erőforrással kapcsolatos tevékenységek összessége; minden, az emberi erőforrásokra irányuló és azokat koordináló aktivitást magába foglal.

Meghatározás, definíciók 2

SEEM (Stratégiai Emberi Erőforrás Menedzsment):

A környezeti és a munkavállalói kihívás megértésére épülő és

előrettekintő („proaktív”) befolyásolására törekvő emberi erőforrás folyamatok és rendszerek

integrált tervezése, működtetése, értékelése és fejlesztése,

amely támogatja a vállalat –szervezet – stratégiáját, versenyelőnyének megteremtését és megtartását.

(Bakacsi és tsai)

Makroszint

- A rendszer egésze
- Ellátási szintek
- Ellátási formák
- Fő egészségügyi funkciók: megelőzés, gyógyítás, rehabilitáció

Mikroszint

- Szervezet
- Saját nagyobb és kisebb egység

Miért fontos?

Kulcs- erőforrás, különösen az egészségügyben;

Mindenképp működik, rossz menedzsmenttel is;

Szerepe és jelentősége kiemelt és egyre nő;

Minden „szereplő” „végez” EEM-et; a maga szintjén emberi erőforrás menedzser; Közvetlen felelőssége van a vele kapcsolatban állók:

kiválasztásáért, oktatásáért, értékeléséért, elismeréséért, „kezeléséért”;

Miért fontos? Folyt.

„Rejtett” tartalék, erőforrás, ugyanakkor „időzített bomba”, csapdákkal teli terület;

Versenyelőny + Munkát, időt, energiát, pénzt (!) takarít meg, ha „megfelelő”;

Tanulható és tanulmányozható; „leckéi”, technikái vannak más ágazatokban, amelyek átvehetőek;

Az eü-ben is rendelkezésre áll a mienknél hosszabb előzmény és tapasztalat több országban;

Miért fontos? Folyt.

Vannak képzett szakemberei, ez egy külön szakma,

Bőséges mindennapi és „tudományos” tapasztalat és vizsgálat támasztja alá szerepét és **tudatos** ismeretének és használatának jelentőségét;

Az eredményesség, hatékonyság, versenyképesség, alkalmazkodás kulcsa;

Változatos, színes, alakítható, fejleszthető, sokrétű és gazdag eszköztárú.

EE bizonytalansági tényezői

- felmondhat
- átléphet a versenytársakhoz és/vagy más szektorba
- bérigénye nő
- nem működik együtt, pl. utasításokat megtagad
- szervezeti konfliktusokat generál, „ellen tart”
- sztrájkol
- ...

Az EE befektetés megtérülése más erőforrásokhoz képest elvileg nehezebben kalkulálható, lehet teljesen bizonytalan, de jól becsülhető is!

Mitől is függ ez?

Kvalifikált (minőség), jelentős (mennyiség) EE igényű ágazatokban a versenyképesség egyik fő kulcsa

EEM Fejlődési fokok

- Személyzeti ügyek adminisztrációja: a fizetések és munkaszerződések kezelése
- Személyzeti menedzsment: önálló funkcionális egység
- EEM:
Az emberi erőforrás nem egyszerűen egy „költségtényező”, hanem az alapvető erőforrások egyike a szervezetben

- Az EE stratégiai szerepének, fontosságának felismerése az 1980-as években;
  - az EEM helye, szerepe: a menedzsment (irányítás, vezetés) és az üzleti tevékenység támogatása
- Az EEM iránya az 1980-as években: a szervezeti kultúra (aktív, proaktív) alakítása, a szervezetben dolgozók kompetenciáinak fejlesztése
- **SEEM:** a környezeti és a munkavállalói kihívás megértésére épülő és előrettekintő befolyásolására törekvő emberi erőforrás folyamatok és rendszerek integrált tervezése, működtetése, értékelése és fejlesztése, amely támogatja a vállalat stratégiáját, versenyelőnyének megteremtését és megtartását. Bakacsi és tsai.

- 1990-es évek: A SEEM a „felső tízezerbe” kerül: a fő menedzsment területek egyikévé válik, „kulcsszereplővé” lesz
- A SEEM szerepe központi és kritikus a versenyképesség elérésében, megtartásában és növelésében
- A SEEM összetartó, egységbe fogó (integratív) szerepe előtérbe kerül

Alapvető (verseny)képesség(ek)

Core competence/ competencies

- előny belső feltétele
- Mi az, ami bennünk értékes?
- Ritka/ egyedi?
- Tökéletlenül másolható/ nem másolható?
- Nem helyettesíthető?
- Nem „sablon”?
- Mi a „gyémánt/igazgyöngy”?
- **Nagy EE igényű területeken különösen fontos!**
- **„Mire használjuk az orvosokat?”**

A SEEM területei, fázisai

- *Stratégia alkotás és stratégiai humán erőforrás tervezés:*
a stratégiai célok kijelölése és a tevékenységek skálájának meghatározása; milyen dolgozókra (munkaerőre), milyen kompetenciákkal van szükség.
- A folyamat a következő fázisokat foglalja magába:
  - Az EE célok meghatározása
  - Belső és külső felmérések
  - Az elérhető belső erőforrások értékelése
  - A (megfelelő) erőforrás szükségletek meghatározása
  - Munkaterv készítése
  - Ellenőrzés és visszajelzés

Emberi erőforrás célok tartalma:

- megfelelő számú gyakorlott, képzett munkaerő
- csökkenő fluktuáció, hiányzás
- munkavállalói elégedettség
- magas teljesítmény, minőségi termék (szolgáltatás)
- kontrollált munkaerő költség
- emelkedő bérszint
- jogszabályoknak történő megfelelés

A SEEM általános kérdései

- Képezzünk vagy vásároljunk?
- A tevékenységek köre avagy az egyén az EEM rendszerének alapegysége?
- Egyéni avagy csapatszellemű koncepciót alakítsunk ki?
- A teljesítményt avagy a kompetenciakészséget állítjuk a középpontba?

(Magyar) Egészségügyi sajátosságok

- motivációs szakadék a szervezetekben
- alacsony bérköltség, magas közterhek
- rossz ösztönzési technikák
- munkaerő-piac: ágazati, földrajzi, korosztályi szórás, alacsony mobilitás

- bizalomhiány, civil kontroll hiánya
- privatizáció, átalakuló intézményrendszer
- konfliktuskezelés kultúrájának hiánya
- kiforratlan piacgazdaság – szürke gazdaság
- globalizációs hatások
- korrupció

Az egészségügy EE sajátosságai

- környezet turbulens, a változások menet közben alakulnak
- a dolgozó szükségletei kielégítésére törekszik
- a felelősség vállalás korlátozott
- a problémamegoldó képesség korlátozott
- saját célok - szervezeti célok közötti eltérés, mértéke változó
- Hierarchia, „változással szembeni rezisztencia”
- hozzáadott érték nem cél (közalkalmazotti lét (?))
- közös teljesítmény cél hiányzik (mikor kapom vissza?)

Megközelítési lehetőségek

- Egészségpolitika szintjén (rezidensképzésről szóló kormányrendelet)
- A szektor fő részeinek szintjén (pl. fekvőbeteg ellátás, alapellátás stb.)
- A fő szintek egységeinek vonatkozásában
- Szervezeti egységen belül
- Ellátó egységen belül
- Ellátók közt, szinten belül és szintek között
- A mindennapi munka során a közvetlen betegellátásban
- ...

Szervezetek, vállalkozások költségeinek jelentős %-a bér :

- egészségügy: 60%
- bankszféra: 75-80%
- magas anyagigény + technológia: 30%
pl. repülőgépgyártás: 35-40%

A szervezetbe mélyen (?) beágyazódott hit, vélemény, meggyőződés, szemlélet, amely meghatározza működésének mikéntjét. (Handy, 1985)

Miért fontos, érdekes?

**Tudatosan használható, alakítható, fejleszthető,
nagy potenciálú „erőforrás” a szervezetben!!!**

Szervezeti Kultúra „képződése”

- Három fő elem kompozíciója, „függvénye”
  - A szervezeten belül elfogadott közös értékrend;
  - A szervezeti döntéshozatalban használatos szemlélet, gondolkodásmód, eljárások és minták;
  - A szervezetben általánosan érvényesülő viselkedési és magatartási minták.

Kono, 1990

- Stanley Milgram

- Kulcskísérlet: a tekintélynek való engedelmesség
- 1960-as évek eleje, Yale Egyetem

„Az engedelmesség, mint belénk épített időzített bomba.”

Milgram adatai szerint az emberek egészen szélsőséges dolgokra is kaphatóak annak érdekében, hogy megmaradjon jó kapcsolatuk a hatalommal

Az kísérletben résztvevők több, mint 60%-a engedelmeskedett a hatalom utasításának

- Philip Zimbardo

- Kulcskísérlet: az álbörtön
- 1971, Palo Alto

Két hétre tervezték, hat nap múlva le kellett állítani az események alakulása miatt!

- felhívta a figyelmet arra, hogy a kapott/ felvett szerepek rövid időn belül súlyos, veszélyes, mélyreható változásokat idézhetnek elő a személy viselkedésében és ezek folyamányaként –többek közt– a hatalommal való visszaéléshez vezethetnek

Kommunikáció!!!

Kommunikáció

Kommunikáció

Kommunikáció...

„ORVOSI PER” (1)

„...az emberek nem perelnek azért, mert rossz orvosi ellátás áldozatai lettek. Az emberek azért perelnek, mert rossz orvosi ellátás áldozatai lettek és VALAMI EGYÉB is történt velük. Mi ez a VALAMI EGYÉB? ”

(forrás: Malcolm Gladwell: Blink)

„ORVOSI PER” (2)

„Ami számít: hogyan kezelte őket az orvosuk személyes szinten, mint egyént. Ami a (műhiba) pereknél újra és újra előkerül: a betegek elmondják, hogy siettették őket, vagy semmibe vették, vagy nem törődtek velük.,,

„Az emberek egyszerűen nem perlik be azokat az orvosokat, akiket szeretnek. ”

„Soha nem szánt időt arra, hogy beszélgesse vele és nem érdeklődött az egyéb tünetei iránt.”

„Soha nem tekintett engem teljes embernek.”

„ORVOSI PER” (3)

Vizsgálat 1: (Wendy Levinson)

Felvették az orvosok és betegek között a vizitek során zajlott beszélgetéseket. Az orvosok felét legalább 2x perelték már, másik felét soha.

CSAK a beszélgetések alapján jól elkülöníthető a két csoport.

(Wendy Levinson)

Mi a különbség? A nem perelt orvosok (sebészek):

- > 3 perccel többet töltöttek alkalmanként a betegeikkel (18,3 versus 15)
- Sokkal inkább adtak ún. „tájékoztató” megjegyzéseket („Előbb megvizsgálom, aztán megbeszéljük a problémát”; „Lesz ideje kérdezni.”; stb.)
- Sokkal inkább része volt a vizitnek az ún. aktív figyelem („Folytassa csak, mondjon erről többet!”, stb.)
- Gyakrabban nevettek, voltak vidámak a vizit alatt.

Miben NEM VOLT különbség?

- Az orvosi információ mennyiségében és minőségében
- A gyógyszerelésre vagy a beteg állapotára vonatkozó információkban

**A különbség kizárólag abban állt,
AHOGYAN
beszéltek és bántak a betegeikkel**

„ORVOSI PER” (6)

Vizsgálat 2: (Nalini Ambady)

- Két orvos- beteg találkozás beszélgetése/ orvos
- Ezekből 2x10 másodperces (!!!) szelet kiválasztása
- „content-filtering”: a magas frekvenciájú hangokat kiszűrték és kivették, így a 10mp tartalma nem érthető, de marad egy „beszédfoszlány”, ami a hanglejtést, hajlítást, ritmust tükrözi

(Nalini Ambady)

„ORVOSI PER” (7)

- Bírók, akik ezen részeket ítélik meg a következő minőségek alapján:
  - Melegség, kedvesség
  - Ellenségesség
  - Dominancia
  - Aggodalom, idegesség

Csak ezt használva megjósolható, mely sebészeket perlik!

„ORVOSI PER” (8)

- Amennyiben a sebész hangját dominánsnak, uralkodó jellegűnek találták, valószínű volt, hogy a perelt csoportba tartozik.
- A kevésbé domináns és együttérző „minősítés” esetében valószínű volt, hogy nem perlik.
- **VÉGSŐ SORON A BETEG IRÁNTI TISZTELET, ENNEK MEGJELENÉSE ÉS MEGFELELŐ KOMMUNIKÁLÁSA (= A BETEG IS ÍGY ÉRZI) A DÖNTŐ!**

Köszönöm a figyelmet!

girasek@emk.sote.hu

SEMMELWEIS EGYETEM
EGÉSZSÉGÜGYI
MENEDZSERKÉPZŐ
KÖZPONT